

Aleksandrs Chicherins, Master's student
Baltic International Academy
Latvia

Some aspects of application of a guarantee

Abstract. The guarantee is one of the means for reinforcement of obligations, regulation of which in the Latvian law is rather succinct and does not cover all the facts and circumstances. The discussions among legal scholars, in recent years, have been periodically focused on the issues of guarantee in Latvia. One of the problematic economic aspects of the guarantee is the participants of the proceedings within a process of the recovery of debt reinforced with a guarantee. The other challenge is the distinction between the regulation of guarantee in civil law of Latvia and the internationally accepted commercial practice. The third range of questions relates to the legal force of the guarantee resulting from the insolvency proceedings. For more effective application of the guarantee in economic activity the changes of legislation or its interpretation are possible in Latvia.

Key words: obligations, guarantee, guarantor, insolvency, parties, Latvian civil law, international practice.

Александр Чичерин, магистрант
Балтийская Международная Академия
Латвия

Некоторые аспекты применения поручительства

Аннотация. Поручительство является одним из средств усиления обязательств, регулирование которого в правовых актах Латвии является довольно сжатым и не включает все обстоятельства. В течение последних лет дискуссии правоведов периодически уделяют пристальное внимание проблемным вопросам поручительства в Латвии. Один из проблематических экономических аспектов поручительства - участники судопроизводства в процессе взыскания задолженности усиленной поручительством. Другая проблема — отличие регулирования поручительства в гражданском праве Латвии от международной принятой коммерческой практики. Третий круг вопросов связан с юридической силой поручительства в результате процесса неплатежеспособности. Для повышения эффективности применения поручительства в хозяйственной деятельности в Латвии возможны изменения в правовых актах или их толковании.

Ключевые слова: обязательства, поручительство, поручитель, неплатежеспособность, участники процесса, гражданское право Латвии, международная практика.

Aleksandrs Čičerins, maģistrants
Baltijas Starptautiskā akadēmija
Latvija

Daži galvojuma piemērošanas aspekti

Anotācija. Galvojums ir viens no saistību pastiprināšanas līdzekļiem, kura regulējums Latvijas tiesību aktos ir diezgan lakonisks un neaptver visus apstākļus. Tiesību zinātnieku diskusijās pēdējo gadu laikā periodiski pievērsta uzmanība galvojuma problēmjautājumiem Latvijā. Viens no galvojuma problemātiskajiem aspektiem ir tiesvedības dalībnieki ar galvojumu pastiprināta parāda piedziņas procesā. Otrā problēma ir galvojuma regulējuma Latvijas civiltiesībās atšķirība no starptautiski pieņemtās komercprakses. Trešais jautājumu loks saistīts ar galvojuma juridisko spēku maksātnespējas procesa rezultātā. Galvojuma efektīvākai piemērošanai saimnieciskajā darbībā Latvijā iespējamās izmaiņas tiesību aktos vai to interpretācijā.

Atslēgas vārdi: saistības, galvojums, galvinieks, maksātnespēja, lietas dalībnieki, Latvijas civiltiesības, starptautiskā prakse.

Ievads

Nepārtraukti mainīgajos ekonomiskajos apstākļos aktuāla ir finanšu plūsmas stabilitātes nodrošināšana, kas ietekmē visu tautsaimniecību kopumā. Ja kāds no finanšu plūsmas posmiem nesesd savas saistības, tad ir jāizmanto pieejamie efektīvie līdzekļi parādu piedziņai, lai finanšu līdzekļi atgriežas normālā ekonomikas aprītē un iegūst visi tautsaimniecības posmi – valsts, mājsaimniecības, saimniecības darbības veicēji, arī kredītiestādes. Viens no saistību pastiprināšanas līdzekļiem civiltiesībās ir galvojums, kura piemērošanā Latvijas tiesību aktos un pēdējā laika tiesību zinātnieku publikācijās ir konstatētas vairākas problēmas, dažas no tām apskatītas šajā pētījumā līdz ar piedāvātajiem risinājumiem.

Pēdējā laika publikācijas par raksta tēmu.

Nemeikšis, 2017; Medne, 2017; Neilands, 2016; Neilands, 2011; Torgāns, 2010.gada 9.novembris; Torgāns, 2010.gada 24.augusts.

Pētījumā izmantotās metodes un materiāli

Pētījuma satura atklāšanai analizēti Latvijas tiesību akti, to interpretācija tiesu judikatūrā un daži no tiesību zinātnieku vērtējumiem un ieteikumiem, kuri papildināti arī ar autora ieteikumiem.

Galvojuma vispārējais jēdziens Latvijas tiesību aktos

Latvijas tiesību aktos iekļautie galvojuma tiesisko attiecību jautājumi, galvenokārt, ir fragmentāri komentēti mācību izdevumos vai analizēti zinātniskos rakstos. Ar galvojumu un galvinieku saistītās tiesību normas pamatā meklējamas Civillikuma [1] 1692.-1715.pantā, kas atrodas Ceturtās daļas "Saistību tiesības" Piektās nodaļas "Saistību tiesību pastiprināšana" Pirmajā apakšnodaļā, un nav mainītas kopš Civillikuma pieņemšanas 1937.gada 28.janvārī un stāšanās spēkā 1938.gada 1.janvārī, kā arī pēc Civillikuma spēka atjaunošanas 1992.-1993.gadā. Galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda (Civillikuma 1692.pants), ko uzņemas galvinieks. Tostarp Civillikumā paredzēts, ka "galvojums izbeidzas ar katru darbību, kas dzēš galveno saistību, atsvabinot no tās parādnieku" (1710.pants) un "galvojums izbeidzas ar ikvienu notikumu, kas atsvabina galveno parādnieku" (1712.pants).

Civilprocesa likumā [2] galvojums īpaši nav minēts, bet ar galvinieku saistītās tiesību normas atrodamas 401.pantā, kur starp personām, kuras var iesniegt pieteikumu par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, 4.punktā minēts galvinieks, kurš samaksājis parādnieka vietā uz tiesas sprieduma pamata vai piespiedu izpildīšanas kārtībā, vai arī kura izdarītā samaksa ir apstiprināta ar uzrakstu uz akta, bet 6.punktā pēc protestētiem vekseliem tostarp arī galvinieks, kurš vekseli samaksājis un ceļ regresa prasījumu. Civilprocesa likuma 402.panta 2.punktā norādīts, ka bezstrīdus piespiedu izpildīšana pieļaujama pret galvinieku, ja viņš uzņēmies saistību kā pats parādnieks (Civillikuma 1702.panta otrā daļa).

Galvojuma juridiskais spēks maksātnespējas procesā

Pēdējā laikā Latvijā tiesiskās domas zināmākā attīstība saistībā ar galvojuma interpretāciju judikatūrā attiecas uz maksātnespējas procesu.

Tā izpaužas tiesu praksē vairākos nolēmumos civillietās un pamatota ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta (paplašinātā sastāvā) 2011.gada 27.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-86/2011 [3] 12.2.2. un nākamajos punktos iekļautajām atziņām, ka Civillikuma 1694.pantā nostiprinātais galvojuma papildu jeb akcesoritātes princips (galvojumam ir nepieciešams spēkā esošs galvenais parāds) nav absolūts un parādnieka izbeigšanās sakarā ar tā izslēgšanu no komercreģistra, izbeidzot maksātnespējas procesu, nav uzskatāma par notikumu, kas saskaņā ar Civillikuma 1712.pantu izbeidz galvojumu, proti „galvinieka pienākums atbildēt kreditoram izriet nepastarpināti no galvojuma līguma – galvojot par parādnieka saistībām, galvinieks uzņemas risku atbildēt kreditoram par parādnieka saistībām arī tad, ja pēdējais nonāktu finansiālās grūtībās. Līdz ar to loģiski izriet secinājums, ka

galvinieka atbildības pienākums kreditoram par tāda parādnieka, kurš nonācis maksātnespējas situācijā, saistībām tieši atbilst galvojuma mērķim. Turpretī galvinieka atsvabināšana no pienākuma atbildēt kreditoram par galvenā parādnieka saistībām tikai tā iemesla dēļ, ka parādnieka sliktais finansiālais stāvoklis to novedis līdz maksātnespējai, ir pretrunā ar galvojuma mērķi”.

Una Medne gan uzskata, ka līdz pat 2016.gadam galvotāji varēja justies visai mierīgi, jo Civillikuma 1710.pants un 1712.pants noteica, ka galvojums izbeidzas ar katru darbību, kas dzēš galveno saistību, vai ar ikvienu notikumu, kas atbrīvo galveno parādnieku, un tikai „2016.gada vasarā viss būtiski mainījās, jo Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 16. jūnijā pieņēma nolēmumu lietā Nr.C12183912 (SKC-178/2016), kurā Augstākā tiesa nonāca pie viedokļa, ka galvenā parādnieka maksātnespēja un viņa atbrīvošana no neizpildītajām saistībām neizbeidz galvojumu, jo netiek sasniegts galvojuma mērķis – atbildēt kreditoram par trešās personas parādu” [4]. Autore vēl piebilst, ka „neatkarīgi no tā, kad galvenais parādnieks ir pasludinājis maksātnespēju, Civillikuma 1703.panta 2.punkts dod kreditoram tiesības vispirms prasīt parāda piedziņu no galvinieka, jo piedziņa no galvenā parādnieka noteikta ar īpašu (maksātnespējas) regulējumu, kur piedziņas darbības tiek atliktas uz nenoteiktu laiku un piedziņas rezultāti nav prognozējami. No tā izriet, ka kreditoram nav jāgaida, kad būs beidzies galvenā parādnieka maksātnespējas process. Kreditoram jau no tā brīža, kad publiskajos reģistros ir pieejama informācija par galvenā parādnieka maksātnespējas procesu, ir tiesības celt prasību tiesā par parāda piedziņu no galvotāja”.

Kurzemes apgabaltiesa 2014.gada 23.oktobra spriedumā lietā Nr.C33303412 [5] ir izteikusi pretēju viedokli. Tiesas ieskatā, ja atbilstoši Maksātnespējas likuma [7] 165.pantā noteiktajam galvenajam parādniekam ir izbeigta saistību dzēšanas procedūra un ir dzēstas galvenā parādnieka atlikušās saistības, arī galvojums ir izbeidzies.

Tomēr, pretēji tam, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 3.marta sprieduma lietā Nr.SK-81/2017 [6] 7. un nākamajos punktos atzīts, ka akcesorā galvojuma saistība kļūst par patstāvīgu saistību parādnieka maksātnespējas gadījumā, jo galvojuma jēga ir kreditora papildus aizsardzība pret parādnieka maksātnespēju, papildināta arī ar fiziskās personas maksātnespējas procesa apskatīšanu, ka “maksātnespējas process tiesā notiek sevišķās tiesāšanas, bet ne prasības kārtībā, tādēļ lēmums, ar kuru parādnieks atbrīvots no saistībām sakarā ar saistību dzēšanas procedūras pabeigšanu (Maksātnespējas likuma [7] 165.pants), nav uzskatāms par kreditora prasījuma noraidīšanu Civillikuma 1892.panta izpratnē”, ņemot vērā arī to, ka vēsturiski Civillikuma sastādīšanas laikā nepastāvēja tāds tiesību institūts kā parādnieka atbrīvošana no saistībām maksātnespējas procesā [8., 536]”, tāpēc parādnieka atbrīvošana no saistībām tā maksātnespējas procesā nav uzskatāma par galvenā parādnieka atsvabināšanu no saistībām Civillikuma 1710. un 1712.panta izpratnē un tas attiecas arī uz fiziskās personas maksātnespējas procesu. Par galvojuma vienādām sekām fiziskas vai juridiskas personas saistībām raksta arī [9].

Lietas dalībnieki galvojuma prasībā

Latvijas Senāta Civilās kasācijas departamenta spriedumos, kas skar galvojumus, ir atspoguļotas kreditora tiesības prasīt saistību izpildi uzreiz no ekspromisoriskā galvinieka (t.i. galvinieks uzņēmis saistību kā pats parādnieks), kā arī no galvinieka, ja galvenais parādnieks ir maksātnespējīgs [10]. Tiesu prakse pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas turpina pirmās neatkarības laika tiesu praksi un nošķir ekspromisorisko galvojumu no vienkāršā galvojuma jau no Senāta 1997.gada 8.janvāra sprieduma lietā Nr.SPC-6: "Galvinieks, ja viņš uzņemas saistību kā pats parādnieks, nevar prasīt, lai kreditors ar prasību vispirms griežas pie galvenā parādnieka." [11., 404]. 2010.gada 26.oktobrī Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmumā lietā Nr.3-12/1206-10 [12] „...kolēģija uzskata, ka šajā gadījumā tiesneša lēmuma pamatošanai nevar būt profesora Dr. habil. iur. K. Torgāna izteiktais viedoklis par aizliegumu šķīrējtiesām apmierināt prasības, kas celtas pret galvinieku, nepieaicinot lietā par

atbildētāju galveno parādnieku [13]. Tas, ka lietā nav pieaicināts galvenais parādnieks, neliedz tiesības galvniekam griezties ar prasījumu pret galveno parādnieku regresa kārtībā, ko pieļauj likums.

Pretēji Kalvja Torgāna uzskatam, ka galvenais parādnieks ir jāpieaicina kā atbildētājs, izņemot to, ka "...maksātnespējīgu personu nevar iesaistīt lietā kā atbildētāju, taču viņš var būt un viņam jābūt trešajai personai." [14], Rolands Neilands uzskata, ka vērojot prasību pret ekspromisorisko galvnieku, tiesai pēc savas iniciatīvas nav jāpieaicina galvenais parādnieks ne atbildētāja, ne trešās personas statusā, un tiesai nav paredzētas tiesības pašai uzaicināt trešās personas tādēļ, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 78.panta trešajai daļai trešās personas var pieaicināt piedalīties lietā pēc pušu vai prokurora lūguma. "Ja tiesnesis izrādītu iniciatīvu un norādītu kādai no pusēm, ka lietā nepieciešams pieaicināt trešo personu, tad jāsaprot, vai tiesnesis šādi nepārkāptu Civilprocesa likuma 78.panta trešo daļu un vai nerīkotos pretēji dispozitivitātes principam" [10].

Rolanda Neilanda viedoklis noteikti ir papildināms ar atsauci uz Civilprocesa likuma 78.panta trešās daļas pirmo teikumu, kas trešajām personām ļauj iestāties lietā – tātad trešās personas ne tikai pieaicina piedalīties lietā, bet tās arī iestājas lietā. Trešo personu institūts ir ieviests civilprocesā, lai sekmētu lietas apstākļu vispusīgu noskaidrošanu un panāktu procesuālu ekonomiju [15., 220], *pie tam puses nevar pārsūdzēt tiesas lēmumu, ar kuru trešā persona pieaicināta vai pielaipta lietā. Pat Satversmes tiesa nav tiesīga pārvērtēt civilprocesa ietvaros pieņemtos tiesas nolēmumus un nav tiesīga lemt par to, vai vispārējās jurisdikcijas tiesa, izskatot konkrētu lietu, pareizi piemērojusi materiālās un procesuālās normas. Lēmumu par trešās personas pieaicināšanu vai pielaišanu lietā pieņem tiesa, izvērtējot konkrētās lietas apstākļus un to, vai spriedums konkrētajā lietā var skart trešās personas tiesības vai pienākumus [16].*

Tātad, manuprāt, tiesai pēc savas iniciatīvas varbūt arī nav jāpieaicina galvenais parādnieks trešās personas statusā un nav jādod pusēm norādījumi par šāda pieaicināšanas lūguma izteikšanu, taču galvenais parādnieks varētu iestāties lietā trešās personas statusā. Cits jautājums, vai galvenais parādnieks gribēs izmantot šādu iespēju.

Galvojuma efektivitāte komercdarbību regulējošajās starptautiskajās tiesībās

Vēl viens svarīgs aspekts ir saistīts ar banku pieprasījuma garantijām. Bankas ne tikai izmanto galvojumus izsniegto aizdevumu nodrošināšanai, bet arī pašas izsniedz galvojumus, tas ir, sniedz banku garantijas. Latvijas Civillikumā atšķirībā, piemēram, no Krievijas Federācijas Civillkodeksa [17] un Lietuvas Republikas Civillkodeksa [18] nav atsevišķi izdalītas banku garantijas. Līdz ar to tām ir piemērojami Civillikuma noteikumi par galvojumiem, ja vien puses nav vienojušās par Starptautiskās tirdzniecības palātas vienoto noteikumu par pieprasījuma garantijām pielietošanu [19]. Garantijas parasti ir neatsaucamas un ar tām bankas uzņemas saistības samaksāt noteiktu naudas summu (garantijas summu) gadījumā, ja bankas klients (principāls) nepilda savas saistības pret trešo personu (garantijas saņēmēju, beneficiāru). Profesors Kalvis Torgāns mācību grāmatā "Saistību tiesības" (I daļa) ir norādījis uz banku garantiju un ekspromisoriskā galvojuma līdzību, kā arī norādījis, ka "nav nepieciešamības dalīt nodrošinājumus (pastiprinājumus) divās grupās: galvojumos un garantijās" [20., 97]. Garantijām, kurās puses ir vienojušās par Starptautiskās tirdzniecības palātas noteikumu piemērošanu, ir piemērojami tieši šie noteikumi, nevis Civillikuma normas [10].

Galvojums kā saistību izpildes instruments ir piesaistījis starptautiskās komercdarbības prakses biznesa subjektu uzmanību, īpaši sakarā ar savu abstrakto raksturu, kas droši nošķir galvojumu saistības no līgumsaistībām, nodrošina šādu galvojumu un kam ir neatsaucams un nepieļaujams raksturs. Tomēr šīs īpatnības nebija pietiekamas uzņēmējdarbības subjektiem, kas nodarbojas ar starptautiskās

komercdarbības praksi, kā rezultātā tika izstrādāti jauni drošāki galvojuma veidi, kuru atbilstība starptautiskās tirdzniecības prakses vajadzībām ir pietiekamāka, t.i., pirmā pieprasījuma galvojums (zināms arī kā bankas galvojums), kura kopējās darbības pamatā ir *solvet et repete* princips, t.i., galvnieka saistības samaksāt galvojumā noteikto summu kreditoram saskaņā ar tā prioritātes prasību pret parādnieka iespēju apstrīdēt šādu maksājumu. Šāds galvojums sniedz daudz vairāk vērā ņemamu drošību un “komfortu” kreditoram, kurš mēģina nodrošināt savas intereses un samazināt darbības risku, kā arī pašam galvniekam, jo viņam nav pienākuma iedziļināties iekšējās kreditora-parādnieka attiecībās, izpildot neformālā tiesneša pienākumus un risinot jautājumu par līgumsaistībām, kas nodrošinātas ar galvojumu, un neatkarīgi no tā, vai tās ir ievērotas vai nav ievērotas, kas bieži vien tiek atrisināts tikai strīdos tiesā [21., 4].

Secinājumi, ieteikumi

Iespējams, arī Latvijas likumdevēju varētu aicināt pievērsties galvojuma regulējumam. Kā jau teicu, Civillikumā ar galvojumu un galvnieku saistītās tiesību normas nav mainītas (t.i. nav grozītas vai papildinātas) kopš Civillikuma pieņemšanas 1937.gada 28.janvārī. Šajā laikā ir izkristalizējušies vairāki problēmjautājumi, kurus varētu risināt tieši likumdevējs.

Varbūt, vienu no šiem problēmjautājumiem, kas saistīts ar galvenā parādnieka pieaicināšanu vai nepieaicināšanu trešās personas statusā likumdevējs varētu arī papildus neregulēt.

Taču iespējams, likumdevējam būtu detalizētāk jāregulē banku garantijas un citas galvojuma nianse saistībā ar risinājumu efektīvāko instrumentu meklēšanu saistību izpildei, lai labāk nodrošinātos pret iespējamo otras līgumslēdzējas puses saistību neizpildi vai citām neparedzētām negatīvajām parādībām saistībā ar ekonomikas formu attīstību. Latvijas tiesību sistēmā galvojuma institūta un pirmā pieprasījuma galvojuma tiesisko attiecību regulējums, kā arī tā īstenošanas veids nav efektīvs, kas tādējādi jāuzlabo atbilstoši starptautisko dokumentu normatīvajai praksei [21., 4].

Latvijas likumdevējs varētu apsvērt iespēju ieviest jaunas tiesību normas, lai regulētu iespējamās līgumattiecības starp galvnieku un parādnieku, detalizētāk definētu šādu attiecību raksturu un īpatnības attiecībā uz galvojuma tiesisko attiecību juridiskajām īpatnībām un regulētu iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu.

Tiesību normu skaidrībai un pārredzamībai, likumdevējam būtu jāpievēršas arī Civillikuma 1710. un 1712.panta normām, kas līdz šim tikušas dažādi interpretētas, bet pašreizējā interpretācija judikatūrā šķiet atbilstoša galvojuma būtībai, taču noteikti neatbilst šo tiesību normu tekstam.

Uzskatu, ka attiecībā uz Civillikuma 1710.pantu (“galvojums izbeidzas ar katru darbību, kas dzēš galveno saistību, atsvabinot no tās parādnieku”) pamatota un taisnīga ir judikatūrā nostiprinātā pieeja, ka parādnieka atbrīvošana no saistībām tā maksātnespējas procesā nav uzskatāma par galvenā parādnieka atsvabināšanu no saistībām un tas attiecas gan uz juridiskās, gan fiziskās personas maksātnespējas procesu. Tomēr, manuprāt, judikatūrā trūkst interpretācijas un nav pietiekama pamatojuma, kāpēc galvojuma neizbeigšanās galvenā parādnieka saistību dzēšanas rezultātā maksātnespējas procesā piemērojama Civillikuma 1712.panta normai, ka “galvojums izbeidzas ar ikvienu notikumu, kas atsvabina galveno parādnieku”. Šajā gadījumā tiesai būtu jāanalizē, ko likumdevējs ir domājis ar „ikvienu notikumu” – vai tas atšķiras no „katras darbības, kas dzēš galveno saistību” un, ja neatšķiras, kāpēc Civillikumā šajā ziņā iekļautas divas šādas tiesību normas dažādos pantos.

Vai galvojums neizbeidzas galvenā parādnieka saistību dzēšanas rezultātā maksātnespējas procesā tikai tāpēc, ka Civillikuma sastādīšanas laikā nepastāvēja tāds tiesību institūts kā parādnieka atbrīvošana no saistībām maksātnespējas procesā? Tad ir jāmaina Civillikums.

Vai arī gluži pretēji - Civillikuma sastādītāji, civiltiesību speciālisti, tā 1712.pantā tālredzīgi iekļāva „ikvienu notikumu”, lai katram tiesību normas interpretētājam

nepārprotami paziņotu, ka tas aptver ikvienu notikumu, kad parādnieks tiek atbrīvots no saistībām, arī sakarā ar saistību dzēšanas procedūras pabeigšanu, un „ikviens notikums” nav interpretējams sašaurināti kā kreditora prasījuma noraidīšana Civillikuma 1892.panta izpratnē? Tad ir jāmaina interpretācija.

Izmantotas literatūras saraksts

1. Civillikums. LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS. Piejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=225418>
2. Civilprocesa likums. Piejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=50500>
3. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 27.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-86/2011. Pieejams: <http://at.gov.lv/downloadlawfile/3205>
4. **Medne U. Galvotāja atbildība aizņēmēja maksātnespējas gadījumā. 2017.gada 8.februāris, LV portāls, Pieejams: <http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/285040>**
5. Kurzemes apgabaltiesas 2014.gada 23.oktobra spriedums lietā Nr.C33303412. Citēts pēc [9]
6. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017.gada 3.marta spriedums lietā Nr.SKC-81/2017. Pieejams: <http://31.24.192.35/downloadlawfile/5138>
7. Maksātnespējas likums
8. Civilprocesa likums ar paskaidrojumiem – izvilkumiem no Latvijas Senāta un Tiesu palātas spriedumiem un no attiecīgās zinātniskās literatūras, kā arī dažiem aizrādījumiem uz likumdošanas motīviem. Sastādījuši F.Konradi, T.Zvejnieks u.c. – Rīga: Valsts tipogrāfija, 1939, V pielikums – Maksātnespējas lietas, 103.pants.
9. Neilands R. Galvojuma patstāvība pēc galvenā parādnieka saistību dzēšanas procedūras pabeigšanas. Jurista Vārds, 2016.gada 16.februāris, Nr.7
10. Neilands R. Galvenā parādnieka statuss galvojuma prasībā. Jurista Vārds, 2011.gada 1.marts, Nr.9
11. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumi un lēmumi 1997. Rīga: Latvijas Tiesnešu mācību centrs, 1998
12. Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 26.oktobra lēmums Nr.3-12/1206-10. Citēts pēc [9]
13. Torgāns K. Valstiskā uzraudzība pār šķīrējtiesas spriedumu tiesiskumu. Jurista Vārds, 2010.gada 24.augusts, Nr.34.
14. Torgāns K. Galvojuma saistības īstenošanas civilprocesiālais aspekts. Jurista Vārds, 2010.gada 9.novembris, Nr. 45.
15. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1. - 28.nodaļa). Autoru kolektīvs K. Torgāna zinātniskajā red. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2011.
16. Satversmes tiesas 2011.gada 20.oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-72-01, 10.2.punkts.
17. Гражданский кодекс Российской Федерации. Pieejams: <http://base.garant.ru/10164072/dc8ac69baa61b785e8510c75c9714f10/>.
18. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Pieejams: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/en/TAD/TAIS.245495>
19. ICC Uniform Rules for Demand Guarantees. URGD 758 including Model Forms. International Chamber of Commerce, 2010. Citēts pēc [9]
20. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006.
21. Nemeikšis G. Bankas garantijas tiesiskais regulējums Lietuvā. Promocijas darba kopsavilkums. Biznesa augstskola „Turība”, 2017. Pieejams: http://www.turiba.lv/f/Synopsis._LV_2017-05-23.pdf

References

1. Civil Law. Law of the Republic of Latvia. available at: <https://likumi.lv/doc.php?id=225418>
2. Civil Procedure Law. Available at: <https://likumi.lv/doc.php?id=50500>
3. Judgment of the Civil Department of the Senate of Supreme Court of the Republic of Latvia of 27 April 2011 in Case Nr.SKC-86/2011. Available: <http://at.gov.lv/downloadlawfile/3205>
4. Medne U. The responsibility of the guarantor in the event of a borrower's insolvency. 8 February 2017, LV portal, Available: <http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/285040>
5. Judgment of the Kurzeme Regional Court of 23 October 2014 in Case No. C33303412. Quoted in [9]
6. Judgment of the Civil Department of the Supreme Court of the Republic of Latvia of 3 March 2017 in Case Nr.SKC-81/2017. Available: <http://31.24.192.35/downloadlawfile/5138>
7. Insolvency Law
8. The Civil Procedure Law, with explanatory notes, extracts from the judgments of the Latvian Senate and the Court Chamber and from the relevant scientific literature, as well as some critical

- remarks on legislative motives. Compiled by F.Konradi, T.Zvejnieks etc. — Riga: State Printing-House, 1939, Annex V — Insolvency cases, Article 103.
9. Neilands R. Autonomy of the guarantee following the completion of the principal debtor's default procedure. *Jurista Vārds*, 16 February 2016, No 7
 10. Neilands R. Status of the principal debtor in the guarantee claim. *Jurista Vārds*, 1 March 2011, No 9
 11. Judgments and decisions of the Supreme Court Senate Civil Department in 1997. Riga: Latvian Judicial Training Centre, 1998
 12. Decision No 3-12/1206-10 of the College of the Civil Court of Vidzeme Regional Court of 26 October 2010. Quoted in [9]
 13. Torgāns K. National supervision over the rule of law of arbitration judgments. *Jurista Vārds*, 24 August 2010, No 34
 14. Torgāns K. Civil procedural aspect for the implementation of the guarantee obligation. *Jurista Vārds*, 9 November 2010, No 45
 15. Comments of the Civil Procedure Law. Part I (Chapters 1-28). Collective of authors, scientific ed. K.Torgāns. Riga: Court House Agency, 2011
 16. Judgment of the Constitutional Court of 20 October 2011 in Case No 2010-72-01, paragraph 10.2.
 17. Russian Federation Civil Code. Available: <http://base.garant.ru/10164072/dc8ac69baa61b785e8510c75c9714f10/>.
 18. Civil Code of the Republic of Lithuania. Available: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/en/TAD/TAIS.245495>
 19. ICC Uniform Rules for Demand Guarantees. URGD 758 including Model Forms. International Chamber of Commerce, 2010. Quoted after [9]
 20. Torgāns K. Obligations Rights. Part I. Textbook. Riga: Court House Agency, 2006
 21. Nemeikšis G. The Legal Regulation of the Bank Guarantee in Lithuanian Law. Synopsis of the Doctoral Thesis. Turība University, 2017. Available: http://www.turiba.lv/f/Synopsis._LV_2017-05-23.pdf